

A photograph of a garden. In the foreground, there's a wooden deck with a potted plant. A large tree with dense green leaves and some white flowers is the central focus. Behind it, a fence is visible. The background shows more greenery and a building.

VERRASSEDE SAMENWERKING TUSSEN ONTWERPER EN EIGENAAR

SAMENSPEL VAN STRAK EN SPEELS

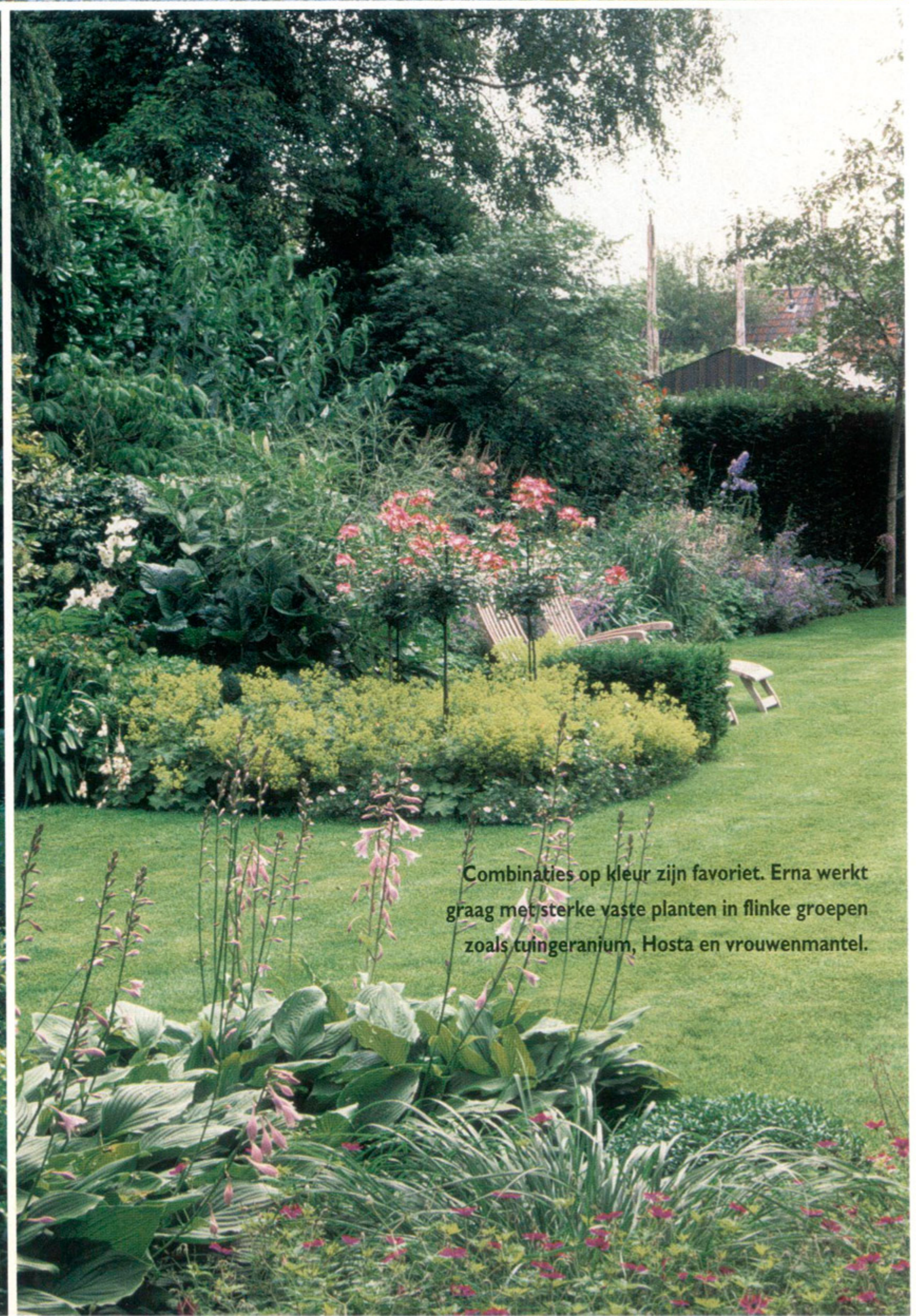
In de Gooistreek ontstond ooit een tuin als vrucht van een hechte samenwerking tussen ontwerper en eigenaar. Het resultaat beviel zo goed dat ontwerper Robert Broekema en tuinliefhebster Erna Aupers na afloop besloten om vaker samen tuinen te realiseren. Het geheim van hun eerste gemeenschappelijke project? De balans tussen Roberts strakke lijnvoering en Erna's speelse beplanting.

Strakke lijnen en sober kleurgebruik in groen-wit accentueren de entree van het huis.

In de zijtuin trekt een recht pad met rozenbogen de blik richting de achtertuin.

Combinaties op kleur zijn favoriet. Erna werkt graag met sterke vaste planten in flinke groepen zoals tuingeranium, Hosta en vrouwenmantel.

‘Een mooie tuin bij een huis is als een lijst om een schilderij.’

Door de opening in de hoge taxushaag is de mooie entree van het statige witte huis te zien. Aan weerszijden van het pad van grijze splitsteen is de buxus strak in vorm geschoren. De bolvormen contrasteren met de speelse achtergrond van uitbundig bloeiende witte hortensia. “Toen mijn man en ik hier zeven jaar geleden kwamen wonen was de tuin een wildernis,” vertelt Erna Aupers. “We hebben destijds Robert Broekema gevraagd een ontwerp te maken, de beplanting wilde ik graag zelf doen.” Het klikte tussen opdrachtgever en opdrachtnemer en er ontstond een vruchtbare samenwerking. Tuinontwerper Robert Broekema is merkbaar trots als hij het resultaat terugziet. “Het geeft veel voldoening om voor opdrachtgevers iets te kunnen maken waar ze jarenlang van genieten.”

VERBORGEN OASES

Op advies van zijn vader ging Robert indertijd naar Boskoop om een tuinbouwopleiding te volgen, richting ontwerpen. “Men vond mij daar creatief, al had ik zelf nog geen notie hoe ik dat creatieve talent zou kunnen gebruiken.” Robert liep stages in Engeland en Duitsland en werkte met Mien Ruys in haar proeftuinen in Dedemsvaart. Omdat hij in hartje Amsterdam woonde, werd zijn aandacht ook getrokken door grachtentuinen. Die bleken hem zeer te boeien. “Verborgene oases zijn het vaak, die waardevol zijn als historisch erfgoed, maar soms wel sterk verwaarloosd. Ik had wel ideeën over dit type tuin en ging me bezighouden met de verantwoorde renovatie ervan.” Hij schreef artikelen in woon- en tuinbladen, richtte een stichting op, stelde grachtentuinen open voor het publiek en publiceerde vier boeken. “De grachtentuinen hebben richting gegeven aan mijn ontwerpwerk. Ik streef naar een sterke samenhang tussen het huis en de tuin, liefst ook in relatie tot het landschap. Ik houd van een strakke lijnvoering met natuurlijke structuren. Een tuin zie ik als de lijst om het schilderij. Een goed tuinontwerp geeft het huis meerwaarde en roept sfeer op. Maar het allerbelangrijkste vind ik dat de bewoners zich er prettig voelen. In de tuin van Erna zijn deze uitgangspunten goed terug te zien.”

GEVOEL VOOR KLEUR

Erna Aupers komt eigenlijk uit de modewereld. Toen ze met haar man verhuisde naar de woning uit de jaren twintig in Het Gooi, was ze wel al een tijdje verliefd op tuinieren. “Ik verslond boeken en tijdschriften en leerde veel vaste planten kennen. Eindeloos experimenteerde ik met kleuren, vormen en combinaties.” De tuin bij hun nieuwe huis was erg verwaarloosd en stond vol uitgegroeide coniferen en hoge bomen. Er moest dringend het mes in worden gezet, maar over het resultaat wilde ze zelf wel graag actief meedenken. “Omdat ik Robert Broekema via via kende en zijn tuinontwerpen me aanspraken, heb ik hem gevraagd het ontwerp te maken. Mijn wens was ‘orde scheppen in de chaos’, met een duidelijke structuur en voldoende ruimte voor vaste planten.” Met deze vaste beplanting wilde ze de strakke lijnen van Roberts ontwerp verzachten. Ze kwamen overeen dat ze zelf het beplantingsplan zou maken. “Ik heb een voorkeur voor combinaties op kleur en sterke planten met een mooie bladstructuur. Voorbeelden zijn *Geranium macrorrhizum*, siergrassen, daglelie, doorbloeiende trosrozen en planten in grijstinten zoals lavendel.”

Zeeuws knoopje (*Astrantia*) is een elegante vaste plant.

De symmetrische lijnvoering van de achtertuin loopt door op het brede terras.

DE WERKING VAN SYMMETRIE

Het resultaat werd een strakke tuin met veel sfeer. De voortuin onderging een heuse metamorfose, weet Robert nog. “De entree was een doorgang naar de garage in de metershoge taxushaag, met een sluippaadje naar de voordeur. In mijn ogen veel te rommelig en vol.” Robert stelde voor om de doorgang in de haag naar de andere kant te verplaatsen, tegenover de voordeur. Dat bood mogelijkheden. “Het ontwerp is heel rustig gebleven. Door de strakke belijning met hagen en buxus ligt het accent op de voordeur. Zulke elementen gebruik ik graag, ze geven het jaar rond structuur.” Aan weerszijden van het halfverharde pad van splitsteen zorgt hortensia ‘Annabelle’ voor levendigheid en contrast, waarbij de witte bollen het wit in de gevel versterken. Achter de haag is ruimte gecreëerd om te parkeren. De voortuin is vrolijk en licht, als tegenwicht voor de vele hoge bomen.

Symmetrie is een belangrijk uitgangspunt geworden voor het ontwerp, legt Robert uit. De reden daarvoor is eenvoudig. “De woning staat op een langgerekt perceel. De plaatsing wrong met de perceelgrenzen. Dat is te corrigeren met de lijnvoering van het tuinontwerp, te beginnen met de zijtuin bij de keuken. Hier wordt de blik via een recht pad met drie rozenbogen naar de achtertuin

De symmetrie in het ontwerp scheidt rust en corrigeert de onevenwichtige vorm van de tuin.

getrokken. Die heb ik vrijwel symmetrisch gemaakt. Dat scheidt rust, al wilde ik de symmetrie niet overdrijven. Door een extra breed terras te maken, doen zowel het huis als de tuin minder smal en langgerekt aan. Het terras is ruim genoeg voor twee plantvakken met buxushaagjes en rozen, die de tuin als het ware dichterbij halen.” Als roos koos Erna de parelwitte doorbloeiende witte trosroos ‘Maria Mathilda’, één van haar favorieten.

ZOEKEN NAAR EVENWICHT

De lange achtertuin is opgedeeld in twee ‘kamers’, zodat meer gevoel van breedte is ontstaan. Een haag langs de achtergrens geeft beslotenheid, maar door twee ‘vensters’ is wel zicht op het mooie landschap. Robert: “Het uitzicht op een hooiberg en een schapenweitje wilden we zeker benutten, maar mocht de tuin niet ‘leeg’ maken. Door de strakke, smalle vijver krijgt de tuin wat lengte terug. Zo blijf je zoeken naar evenwicht.”

Er waren soms ook praktische redenen voor bepaalde keuzes. Daar ontcom je niet aan bij het ontwerpen van een tuin in een bestaande situatie, vinden ze allebei. Zo zijn de hoge coniferen bij de erf-scheiding gehandhaafd uit overwegingen van privacy, al nemen ze veel licht en vocht weg. De enorme walnoot bij het terras zorgt elk najaar voor een flinke oogst, maar laat ook een massa blad vallen. Over de vijver wordt dan een net gespannen om de bladeren op te vangen. Een watervoorziening was nodig vanwege de zanderige bodem en de hoge bomen die veel water onttrekken.

BRON VAN INSPIRATIE

Na afloop van het ontwerpproces was opdrachtgeefster Erna zeer tevreden. “De lijnvoering van de tuin is zo goed dat ik er na zeven jaar nog steeds niets aan wil veranderen.” Af en toe is hooguit een aanpassing nodig. Zo ging vorig jaar een karakteristieke oude perenboom dood. “Hij markeerde de tweede ‘tuinkamer’, zodat nu een verticaal accent ontbreekt. De dieptewerking gaan we herstellen door twee oude peren te planten. De bomen hebben een stevige, doorgaande stam met korte takken naar alle kanten, een zogenoemde spil.” Mooie exemplaren heeft Erna op de kop getikt bij boomkwekerij G. Snel in Naarden.

Niet alleen de opdrachtgever, ook opdrachtnemer Robert was na de afronding van dit gezamenlijke tuinproject ingenomen met het resultaat. Zodanig zelfs, dat de twee besloten om vaker samen tuinen onder handen te nemen. “Mijn sterkste punt is de lijnvoering,” vertelt Robert. “Erna heeft veel gevoel voor combinaties met vaste planten. Zij werkt nu de beplantingsplannen uit. Door deze taakverdeling ontstaan vaak heel verrassende oplossingen. We bekijken de tuin elk vanuit een heel andere invalshoek. Dat blijft ons allebei inspireren en uitdagen.” ●

Bureau Robert Broekema, Reguliersgracht 7, 1077 LJ Amsterdam.
Telefoon: 020 6392412. Fax: 020 6383084. www.robert-broekema.nl

FOTOGRAFIE: MAAIKE DE RIDDER. TEKST: JULIA VOSKUIL

